

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

**XI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO IM. BYDGOSKICH OLIMPIJCZYKÓW
MISTRZOSTWA SPORTOWEGO**

*Szkoła
Mistrzów*

Rok szkolny 2019/2020

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie.

II. Diagnoza obszarów problemowych.

III. Działalność wychowawcza.

IV. Działalność edukacyjna.

V. Działalność informacyjna.

VI. Działalność profilaktyczna.

VII. Realizatorzy działań wychowawczo – profilaktycznych.

VIII. Plan działań wychowawczo - profilaktycznych dla poszczególnych poziomów klasowych.

I. WPROWADZENIE

Podstawy prawne programu wychowawczo – profilaktycznego

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483)
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz.U. z 1991r. nr 120, poz.526)
- Ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198)
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. – Prawo Oświatowe (Dz.U. Z 2017r. poz.59)
- Rozporządzenie MEN z dnia 27 marca 2017r. w sprawie oddziałów i szkół sportowych oraz oddziałów i szkół mistrzostwa sportowego (Dz.U. poz.671 oraz z 2019r. poz. 413)
- Statut XI Liceum Ogólnokształcącego im. Bydgoskich Olimpijczyków Mistrzostwa Sportowego w Bydgoszczy.

Wśród wielu istotnych zadań związanych z nauczaniem, szkoła staje przed problemem wychowania młodzieży. Wychowanie jest procesem długofalowym, w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju. Wychowanie jest więc rodzajem wsparcia w wydobywaniu tego, co jest w uczniu najlepsze, towarzyszeniem w jego rozwoju.

Rozwój młodego człowieka odbywa się poprzez poznawanie otaczającego świata i siebie, poprzez coraz doskonalsze, pełniejsze i głębsze rozumienie natury, kultury oraz działanie nakierowane na dobro. Rozwój nie jest jednak możliwy bez obecności innych ludzi.

Integralną częścią działalności szkoły jest kształcenie i wychowanie sprzyjające rozwijaniu postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych uczniów. Zadaniem szkoły jest wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązanie historii i tradycji, motywowanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego.

W ramach swojej roli szkoła prowadzi działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, ich rodziców, nauczycieli i trenerów. Zadaniem szkoły jest wspieranie rodziców w procesie wychowania poprzez naukę zasad i norm społecznych,

wprowadzanie młodzieży w świat norm moralnych, przekonań, sądów, umożliwianie uczniom wejście w kontakty społeczne, rozwijanie ich wiedzy i umiejętności, oraz kształtowanie umiejętności brania odpowiedzialności za siebie i innych itp.

Wszystkie podmioty tzn. rodzice, szkoła i kluby sportowe powinny współdziałać i wspierać się w dążeniu do wszechstronnego rozwoju dziecka.

Szkolny program wychowawczo - profilaktyczny opracowany we współpracy szkoły z rodzicami obejmuje działania wychowawcze skoordynowane z profilaktyką uniwersalną, selektywną i wskazującą. Został opracowany na podstawie diagnozy obszarów problemowych szkoły, a obiektem działań jest środowisko szkolne.

Przeprowadzone badania oraz liczne obserwacje młodzieży wskazują, że wzrasta liczba młodych ludzi podejmujących rozmaite zachowania aspołeczne. Niosą one ryzyko negatywnych konsekwencji zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia, jak i dla jego otoczenia społecznego. Do najczęstszych zachowań ryzykownych podejmowanych przez młodzież możemy zaliczyć: używanie alkoholu, próbowanie środków psychoaktywnych w tym tzw. dopalaczy, agresję, wagary i inne zachowania nieaprobowane społecznie. Bardzo częstą przyczyną tych zaburzeń jest niewydolność wychowawcza i ekonomiczna rodzin, rozpad tradycyjnych więzi emocjonalnych, słaba odporność psychiczna młodzieży i dorosłych. Wzrost liczby zachowań patologicznych wśród młodzieży jest ściśle związany z patologizacją życia społecznego oraz w częstych przypadkach z opuszczeniem domu rodzinnego, zamieszkaniem w internacie w obcym mieście, brakiem kontroli ze strony rodziców, a w związku z tym ze zbyt wczesnym usamodzielnieniem.

Zmiana stylu życia, zwiększanie dostępności wszystkich środków uzależniających, reklamy piwa i papierosów zachęcają do ich używania. Picie alkoholu staje się już nie tylko sposobem spędzania czasu wolnego, ale często normą grupową. Przyczyn tego zjawiska należy szukać w trudnej sytuacji społeczno- ekonomicznej kraju, przemianach kulturowych, frustracjach i napięciach społecznych. Sięganie przez młodzież po różnego rodzaju używki wynika również z niskiego poczucia własnej wartości, z braku umiejętności radzenia sobie z frustracją i stresem, nie umiejętności przyjęcia postawy asertywnej w sytuacji nacisku ze strony rówieśników.

Obecnie coraz częściej obserwuje się zachowania młodzieży określane jako agresywne. Młodzi ludzie nie radzą sobie z trudnościami dzisiejszego świata, nie umieją kierować własnym rozwojem, potrzebne im są wzory zachowań, ideały, do których mogliby dążyć. Niepokoi narastająca agresja słowna, wulgarny język, sposób bycia, lekceważenie starszych. Przyczyną mogą być frustracje spowodowane niezaspokajaniem potrzeb dziecka w rodzinie, odrzuceniem w grupie rówieśniczej, złe wzorce wychowawcze, obciążenia obowiązkami szkolnymi i wymaganiami sportowymi, niepowodzenia szkolne, gry komputerowe i filmy pełne przemocy.

Kolejnym problemem społecznym, który dotarł do szkół są narkotyki oraz tzw. dopalacze. Młodzież sięga po narkotyki przede wszystkim z ciekawości przeżycia czegoś niecodziennego, jak również, aby zapomnieć o problemach. Częściej przyczyną „brania” jest moda, pewien lansowany przez media styl bycia. Obecnie w Polsce narkomania jest zjawiskiem stałym, niedającym się całkowicie wyeliminować, można

jedynie ograniczyć i łagodzić jej skutki. Przyczyn tego zjawiska możemy dopatrywać się w poczuciu utraty kontroli nad własnym życiem, braku autorytetów i rozpadaniem więzi rodzinnych.

Założeniem szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego jest wszechstronny rozwój osobowości ucznia, świadome i aktywne przygotowanie go do życia w społeczeństwie, do stawania się człowiekiem pełnowartościowym, kreatywnym, empatycznym, pełnym poczucia własnej wartości, zdolnym do podejmowania dojrzałych decyzji, wolnym od nałogów.

Osiągnięte to zostanie poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Kształtowanie pozytywnego myślenia, wiary we własne możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem mocnych stron.
2. Stymulowanie rozwojem osobowym i społecznym ucznia w celu przygotowania do podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych decyzji.
3. Rozwijanie samodzielności, twórczego myślenia i działania, współdziałania w zespole oraz motywacji do poszukiwania nowych rozwiązań.
4. Wychowanie do wartości poprzez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
5. Rozwijanie zdolności umożliwiających rozumienie otaczającego świata na drodze autorefleksji, poczucia celowości własnych zachowań.
6. Kształtowanie kompetencji społecznych i obywatelskich poprzez propagowanie idei wolontariatu oraz rozwijanie wrażliwości na potrzeby środowiska.
7. Kształtowanie kompetencji międzykulturowych (rozwijanie postawy otwartości i akceptacji, woli porozumiewania, ciekawości poznawania różnic, wynikających ze swobodnego przemieszczania się, migracji, współpracy międzynarodowej).

II. DIAGNOZA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Wśród nauczycieli, rodziców, trenerów i uczniów najsilniej akcentowanym zachowaniem problemowym na terenie szkoły jest wagarowanie, stosowanie agresji słownej, stres związany z nauką i sportem oraz brak umiejętności organizacyjnych związanych z kwestią znalezienia czasu na naukę i sport.

Występujące problemy są odzwierciedleniem przemian zachodzących w naszym społeczeństwie oraz wynikają ze specyfiki szkoły sportowej. Dlatego szkoła powinna wspierać młodych ludzi w dążeniu do osiągnięcia życiowych celów. Powinna dostrzegać trudności i problemy uczniów oraz pomagać w ich rozwiązaniu. Ponadto efektywność podejmowanych działań w stosunku do młodzieży zależy w znacznym stopniu będzie od możliwości włączenia się rodziców, ponieważ są oni pierwszymi wychowawcami przekazującymi wartości i własne poglądy. Szkoła i kluby sportowe natomiast powinny spełniać rolę wspierającą, konstruując programy edukacyjne dla rodziców celem uzupełnienia wiedzy i ukształtowania potrzebnych umiejętności.

Program wychowawczo - profilaktyczny powstał w oparciu o:

1. zadania zawarte w podstawie programowej,
2. analizę potrzeb i oczekiwań uczniów, rodziców, nauczycieli i trenerów,
3. wnioski wypływające z analizy pracy pedagoga szkolnego, psychologa sportu, nauczycieli i trenerów,
4. wyniki badań z zakresu bezpieczeństwa w szkole,
5. monitoring frekwencji na zajęciach szkolnych.

III. DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA - NACZELNY CEL WYCHOWANIA, ZADANIA, METODY I FORMY PRACY

Wychowanie ucznia
świadomego dokonywanych wyborów
i gotowego do wejścia na drogę sukcesu

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań skierowanych na rozwój kompetencji osobistych i społecznych uczniów, ukierunkowanych na samoświadomość, sprawczość, relacyjność, otwartość i kreatywność.

Wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- a. fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- b. psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, wzmacnianiu pozytywnych stron.
- c. społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych, rozwijanie umiejętności komunikacyjnych.
- d. aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednej z najważniejszych wartości w życiu;
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie i wzmacnianie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz na linii uczeń - nauczyciel, wychowawca, trener i rodzic;
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami poprzez pracę warsztatową;

- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców;
- rozwijanie i wspieranie działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, angażowanie się w wolontariat;
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Zadania szkoły jako środowiska wychowawczego

1. Opieka wychowawców i trenerów nad biologicznym i psychologicznym rozwojem wychowanków.
2. Ochrona wychowawcza nad działaniem wychowanka w życiu społeczności środowiskowej.
3. Przygotowanie ucznia do samodzielnego dokonywania wyborów i ich konsekwencji.
4. Skoordynowanie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły, klubu sportowego, internatu i środowiska rówieśniczego.

Zadania nauczyciela wychowującego

- a. Kreowanie sytuacji, w których uczeń aktywnie rozwija wszystkie sfery swojej osobowości.
- b. Kształtowanie umiejętności współistnienia i współdziałania w grupie rówieśniczej i społecznej przez wspólną naukę, sport oraz wybór właściwych form spędzania wolnego czasu.
- c. Budowanie obrazu własnej osoby w oparciu o rzetelną samoocenę.
- d. Zaszczepienie postaw prospołecznych w sytuacjach trudnych.
- e. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie zarówno z sukcesem, jak i porażką.

Metody pracy

- Treningi i zawody sportowe
- Treningi umiejętności
- Interaktywne wykłady
- Dyskusje i debaty
- Szkolenia
- Spektakle teatralne
- Spoty
- Kampanie społeczne
- Happeningi
- Pikniki edukacyjne
- Projekty

- Prezentacje komputerowe
- Spotkania z ciekawymi ludźmi
- Warsztaty poznawczo-doskonalące
- Wycieczki, obozy sportowe
- Twórczość sportowa, plastyczna, techniczna i artystyczna uczniów
- inne

Formy pracy

- Praca w zespołach zadaniowych
- Praca w grupach
- Praca indywidualna

IV. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców, nauczycieli, wychowawców i trenerów w celu uzyskania przez uczniów pełnej dojrzałości i umiejętności radzenia sobie w życiu codziennym.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. poszerzenie wiedzy rodziców, nauczycieli, wychowawców, trenerów na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych;
2. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
3. kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
4. kształtowanie twórczego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;

5. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
6. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych.

V. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji psychoaktywnych, o których mowa w & 1 ust. 2, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców, a także nauczycieli, trenerów oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, rodzicom, trenerom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem negatywnym zachowaniem;
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców w przypadku używania środków i substancji zagrażających zdrowiu i życiu;
3. przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom i trenerom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów prawa;
4. informowanie uczniów, ich rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz o metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia np. narkomanią.

VI. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA

W szkole prowadzona jest profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca:

1. **profilaktyka uniwersalna** będzie skierowana do wszystkich uczniów i rodziców. Jej celem jest wspieranie młodego człowieka w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2;
2. **profilaktyka selektywna** skierowana będzie do grup podwyższonego ryzyka. Celem działań jest pomoc uczniom, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
3. **profilaktyka wskazująca** skierowana będzie do uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

1. realizowanie wśród uczniów, ich rodziców programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;
2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia (w naszym przypadku będzie to sport), jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
3. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji uzależniających przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
4. doskonalenie zawodowe nauczycieli i trenerów w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych;

VII. REALIZATORZY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

• Dyrektor/ Wicedyrektor szkoły, jako realizator działań profilaktycznych:

- a) dba o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych
- b) finansuje i monitoruje pracę wychowawców klas oraz pedagoga szkolnego
- c) wyznacza odpowiedzialnych za realizację

• Pedagog szkolny i psycholog sportu

podejmują działania wychowawczo - profilaktyczne wynikające ze szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego stosunku do uczniów i rodziców z udziałem nauczycieli oraz trenerów.

• Nauczyciel – wychowawca – trener

- a) doskonalą swoje kwalifikacje i zdobywa nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych
- b) realizuje zadania we współpracy z rodzicami
- c) dba o poczucie bezpieczeństwa i akceptację ucznia w klasie
- d) jest wzorem konstruktywnych zachowań

• Rodzice aktywnie współpracują ze szkołą

- a) korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga szkolnego i psychologa sportu
- b) biorą udział w tworzeniu i ewaluacji szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego.

• Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań wychowawczo - profilaktycznych z:

- Poradnią Pedagogiczną – Psychologiczną
- Policją i Strażą Miejską
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej
- Kuratorem Sądowym d/s Rodzinnych i Nieletnich
- Poradnią Uzależnień
- BORPA
- Klubami sportowymi
- Instytucjami publicznymi

Procedura postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego

1. W przypadku, gdy uczeń ma opuszczonych, nieusprawiedliwionych **15 godzin lekcyjnych**, wychowawca podejmuje z nim **rozmowę** w celu wyjaśnienia sytuacji.
2. W przypadku, gdy uczeń ma opuszczonych, nieusprawiedliwionych **25 godzin lekcyjnych**, wychowawca klasy udziela uczniowi **pisemną naganę wychowawcy**. Jednocześnie informuje o tym rodziców (opiekunów prawnych).
3. W przypadku, gdy uczeń ma opuszczonych, nieusprawiedliwionych **35 i więcej godzin lekcyjnych**, Dyrektor szkoły udziela uczniowi **pisemną naganę dyrektora**. Nagana Dyrektora wręczana jest uczniowi w obecności Rodziców oraz wychowawcy lub/i pedagoga szkolnego. Jednocześnie uczeń pełnoletni liceum podpisuje tzw. „Warunek” – w przypadku jego złamania uczeń może zostać skreślony z listy uczniów szkoły.
4. W przypadku, gdy uczeń ma co najmniej **50% nieobecności nieusprawiedliwionych w okresie 1 miesiąca**, Dyrektor uruchamia **tryb postępowania egzekucyjnego** (szkoła wysyła odpowiednie pisma do organu prowadzącego).
5. W przypadku braku skuteczności powyższych działań (powyżej 150 godzin nieobecności nieusprawiedliwionej), w związku z naruszeniem dobra dziecka z powodu niewydolności wychowawczej rodziców (opiekunów prawnych), **dyrektor** szkoły, na podstawie opinii wychowawcy, występuje do **Sądu Rodzinnego** o:
  - a) nadzór kuratora,
  - b) lub ograniczenie władzy rodzicielskiej
  - c) lub o umieszczenie dziecka w placówce wychowawczej

Uwaga

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

1. Posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
2. Wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
3. Udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwienie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
4. Wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z w/w zachowań jest **czynnem karalnym** w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

Z **przestępstwem** mamy do czynienia, jeżeli któryś z w/w czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 kpk).

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły;
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia;
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę;
4. Powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy;
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana;
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

1. Udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń;
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły;
3. Powiadomienie rodziców ucznia;
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

VIII. RAMOWY PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH POZIOMÓW KLASOWYCH

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH DLA KLAS PIERWSZYCH

Cel wychowania

Uczeń znajduje swoje miejsce w klasie oraz drużynie sportowej i działa w niej

według powszechnie przyjętych norm

Efekty działań wychowawczych

Uczeń:

- ma poczucie przynależności do klasy i drużyny sportowej jako ważnego jej ogniwa
- chce i wyraża potrzebę działania w grupie rówieśniczej, jaką jest klasa i drużyna sportowa
- współtworzy normy grupowe
- doświadcza współzależności i współodpowiedzialności za działanie z grupą
- wie, do kogo może zwrócić się o pomoc
- poznaje tradycje miasta i umacnia tożsamość narodową
- zna sylwetki patronów szkoły
- bierze aktywny udział w życiu sportowym szkoły
- bierze odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych w szkole i klubie sportowym.

	Zadania – sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	Sposób ewaluacji
1.	<p>I. Poznajemy system rodzinny i szkolny ucznia; budujemy pozytywne relacje koleżeńskie; zapobiegamy zachowaniom ryzykownym podejmowanym przez młodzież</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania z rodzicami. 2. Ankieta informacyjna ucznia i klasy. 3. Nawiązanie współpracy z trenerami. 4. Sporządzenie listy uczniów wymagających pomocy, zamieszkujących w internacie, z opiniami/orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznej 5. Zajęcia integracyjne. 6. Biwak integracyjny. 7. Wywiady środowiskowe 8. Organizacja i udział w uroczystościach klasowych, szkolnych i sportowych np. w: <ul style="list-style-type: none"> ➤ ślubowaniu na ucznia ➤ Dniu Chłópaka ➤ Wigilii ➤ Dniu Patrona Szkoły – Dzień Sportu 9. Techniki skutecznego uczenia się. 10. Zajęcia z komunikacji interpersonalnej. 	<p>Wychowawcy</p> <p>Nauczyciele przedmiotowi</p> <p>Trenerzy</p> <p>Szkolny Samorząd Uczniowski,</p> <p>Samorząd klasowy</p> <p>Psycholog sportu</p>	<p>Obserwacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wychowawca ➤ Trener ➤ Pedagog ➤ Psycholog sportu ➤ Rodzice <p>Rozmowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wychowawca-rodzice-trener ➤ Wychowawca-pedagog-psycholog sportu <p>Rodzice-pedagog</p>

	<p>11. Organizacja czasu przeznaczonego na naukę i sport. 12. Współpraca z MOPS, Sądem Rodzinnym, Policją itp. 13. Warsztaty „mity i fakty na temat uzależnień; problem dopalaczy”. 14. Procedury postępowania szkoły w sytuacjach kryzysowych. 15. Współpraca z BORPA. 16. Współpraca z MONAREM. 17. Akcje plakatowe, filmy edukacyjne, spotkania ze specjalistami. 18. Pomoc uczniom uzależnionym. 19. Pedagogizacja rodziców. 20. Współpraca z rodzicami uchylającymi się od kontaktów ze szkołą.</p>	Pedagog	
2.	<p>II. Poznajemy regulaminy zachowania w instytucjach publicznych, przestrzegamy norm społecznych w szkole, klubie i na imprezach masowych oraz dbamy o bezpieczeństwo i higienę:</p> <p>1. Zapoznanie ze Statutem Szkoły: ➤ prawa i obowiązki ucznia ➤ system nagród i kar 2. Zapoznanie z procedurami bezpieczeństwa w szkole. 3. Udział w zajęciach warsztatowych nt. „Bezpieczeństwo na imprezach masowych”.</p>	<p>Wychowawcy, trenerzy i nauczyciele przedmiotów, Opiekun SU,</p>	<p>Obserwacja i ocena zachowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wychowawca ➤ inni nauczyciele ➤ trenerzy

<p>4. Udział w zajęciach warsztatowych z cyklu „Pozytywny wizerunek ucznia i sportowca”.</p> <p>5. Udział w imprezach sportowych i kulturalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ spektakle teatralne ➤ seanse kinowe, muzea, teatry ➤ wystawy ➤ spotkania z artystami, sportowcami itd. <p>6. Korzystanie z biblioteki szkolnej i publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje biblioteczne ➤ wystawy ➤ spotkania z ciekawymi ludźmi ➤ konkursy, zawody sportowe <p>7. Poznajemy piękno naszego miasta i regionu zachowując powszechnie przyjęte normy zachowań:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wycieczki krajoznawczo-turystyczne <p>8. Współpracujemy z Młodzieżową Radą Miasta.</p> <p>9. Współpracujemy z Urzędem Miasta Bydgoszczy.</p> <p>10. Współdziałamy z PCK.</p> <p>11. Współdziałamy w klubach sportowych.</p> <p>12. Działamy w szkolnym kole pierwszej pomocy.</p> <p>13. Uczestniczymy w badaniach profilaktycznych.</p> <p>14. Zajęcia nt. „Przestępstwa wśród młodzieży i ich konsekwencje”.</p> <p>15. Dbanie o wysoką frekwencję i dyscyplinę.</p>	<p>Rzecznik Praw i Godności Ucznia, Pedagog, Psycholog sportu, Wychowawca z internatu, Bibliotekarze, poloniści i inni nauczyciele, Szkolny i klasowy Samorząd Uczniowski</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pedagog ➤ psycholog sportu ➤ inni pracownicy szkoły ➤ pracownicy instytucji kulturalnych i sportowych ➤ wychowawca z internatu ➤ uczniowie. <p>Procedury postępowania szkoły w sytuacjach problemowych.</p> <p>Analiza dokumentów.</p> <p>Analiza korespondencji i rozmów z rodzicami</p> <p>Teczki wychowawców.</p> <p>Dyżurne telefony do rodziców uczniów niedostosowanych społecznie.</p> <p>Uzyskiwanie lokat w konkursach i zawodach sportowych.</p> <p>Prace uczniów.</p> <p>Dyplomy, podziękowania za udział w akcjach.</p>
---	---	--

			Zmniejszenie zjawiska absencji w szkole i na treningach. Szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy.
3.	III. Tworzymy grupy zadaniowe 1. Wybory do klasowego i szkolnego SU. 2. Tworzenie grup zadaniowych wg zainteresowań i umiejętności np. ➤ współpraca międzynarodowa ➤ koła zainteresowań.	Wychowawca Opiekun SSU Trenerzy Uczniowie	Testy socjometryczne. Kampania wyborcza: ➤ autoprezentacje kandydatów ➤ debata uczniowska ➤ wybory Kronika multimedialna – prezentacja działań klasowych i sportowych
4.	IV. Tworzymy tradycję szkoły i klubu sportowego oraz uczestniczymy w jej kultywowaniu 1. Udział w ważnych uroczystościach na terenie szkoły, klubu, miasta, kraju np. w: ➤ Dniu Edukacji Narodowej	Wychowawcy i inni nauczyciele, trenerzy uczniowie,	Analiza dokumentów szkolnych. Obserwacja dokonań

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ targach szkolnych ➤ wigilii szkolnej ➤ drzwiach otwartych szkoły ➤ święcie szkoły – np. w Pikniku Olimpijskim ➤ zawodach sportowych ➤ akcjach charytatywnych ➤ przedstawieniach <p>2.Promocja różnych dyscyplin sportu.</p> <p>3. Alternatywne formy spędzania wolnego czasu.</p>	Opiekun SSU, Rada SSU, pedagog, psycholog sportu	uczniów. Ankiety ewaluacyjne. Sprawozdania z działań.
5.	<p>V. Kształtujemy tolerancję dla odmienności kultur, zachowań i różnic między ludźmi.</p> <p>1. Udział w ważnych uroczystościach na terenie szkoły, klubu sportowego, miasta i kraju związanych np. ze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ świętami narodowymi ➤ imieninami patrona szkoły ➤ świętem Bydgoszczy ➤ sportem ➤ opieką nad grobami bydgoskich olimpijczyków. <p>2.Działalność wolontariatu.</p>	<p>Wychowawcy i inni nauczyciele, trenerzy,</p> <p>uczniowie,</p> <p>Opiekun SU, Rada SU, pedagog, psycholog sportu</p>	<p>Analiza dokumentów szkolnych.</p> <p>Obserwacja dokonań uczniów.</p> <p>Sprawozdania z działań.</p>
6.	<p>VI. Poznajemy sylwetki patronów szkoły.</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze - lekcje biblioteczne - wystawy - spotkania z olimpijczykami - zawody sportowe 	<p>Wychowawcy, trenerzy, opiekun SU i inni nauczyciele.</p>	<p>Analiza dokumentów szkolnych.</p> <p>Obserwacja dokonań uczniów.</p> <p>Zdjęcia</p> <p>Sprawozdania z działań.</p>
--	---	---	---

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH DLA KLAS DRUGICH

Cel wychowania

Uczeń potrafi zachować się w sytuacjach trudnych

Efekty działań wychowawczych

Uczeń:

- **dostrzega różnice między ludźmi i akceptuje je**
- **rozdziela dobro i zło w sytuacjach codziennych i odpowiednio reaguje**
- **stosuje w życiu zasadę fair – play szczególnie w stosunku do zawodnika innego klubu sportowego**
- **zna i stosuje sposoby radzenia sobie z sukcesem i porażką zarówno w szkole, jak i na arenie sportowej**
- **zna formy odmawiania innym osobom**

- jest świadomy swych praw
- szanuje symbole i tradycje narodowe
- bierze odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne oraz innych w szkole i w klubie sportowym.

	Zadania – sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	Sposób ewaluacji
1.	<p>I. Uczymy się egzekwować swoje prawa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadomienie praw i obowiązków ucznia. 2. Rozróżnianie dobra i zła w środowisku rodzinnym ucznia. 3. Dostrzeganie pozytywnych i negatywnych zachowań w środowisku szkolnym i sportowym ucznia. 4. Trenowanie umiejętności reagowania w różnych sytuacjach z zastosowaniem zasady fair play. 5. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach związanych z życiem sportowym. 6. Ćwiczenie różnych form odmawiania w sytuacjach problemowych (narkomania, palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie dopalaczy). 7. Dostrzeganie różnic i podobieństw między sportowcami i akceptowanie ich – kwestia sportowców innych dyscyplin oraz sportowców niepełnosprawnych. 8. Dbanie o wysoką frekwencję. 9. Kształtowanie umiejętności brania odpowiedzialności za własne decyzje i liczenie się z ich konsekwencjami. 	<p>Pedagog szkolny, Psycholog sportu, Trenerzy Wychowawca, Opiekun SU</p>	<p>Rozmowy z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rodzicami ➤ uczniami ➤ wychowawcami, trenerami ➤ dyrektorem szkoły <p>Warsztaty psychoedukacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wychowawcami, opiekun - trener ➤ pedagog ➤ psycholog sportu <p>Godziny do dyspozycji wychowawcy i uczniów.</p>

			Sondaż na temat: „Respektowanie norm społecznych”.
2.	<p>II. Tworzymy tradycję szkoły i miasta uczestnicząc w jej kultywowaniu</p> <p>1. Udział w ważnych uroczystościach np. w:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dniu Edukacji Narodowej ➤ dniu patronów szkoły ➤ targach szkolnych ➤ wigilii szkolnej ➤ drzwiach otwartych szkoły ➤ zawodach sportowych ➤ innych <p>2. Udział w imprezach kulturalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ spektaklach teatralnych ➤ seansach filmowych ➤ wystawach ➤ spotkaniach z artystami, sportowcami itd. <p>3. Korzystanie z biblioteki szkolnej i publicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcji bibliotecznych ➤ wystaw ➤ spotkań z ciekawymi ludźmi ➤ konkursów <p>4. Poznajemy piękno naszego kraju zachowując powszechnie przyjęte normy społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wycieczki krajoznawczo-turystyczne ➤ obozy sportowe <p>5. Współpracujemy z Młodzieżową Radą Miasta.</p>	<p>Wychowawcy i inni nauczyciele, trenerzy Uczniowie.</p> <p>Opiekun SU, Rada SU, pedagog, psycholog sportu</p>	<p>Analiza dokumentów szkolnych.</p> <p>Obserwacja dokonań uczniów.</p> <p>Wzajemne ocenianie przez uczniów ich aktywności na terenie klasy, klubu sportowego, szkoły i miasta.</p>

	<p>6. Współpracujemy z Urzędem Miasta Bydgoszczy. 7. Współdziałamy z PCK. Współdziałamy w ramach prac wolontariatu.</p>		
3.	<p>III. Poznajemy różnice między ludźmi i akceptujemy je.</p> <p>1. Dostrzeganie własnej odrębności i wspólnych cech narodowych różnych krajów. 2. Poznanie technik ułatwiających aktywną komunikację interpersonalną.</p>	<p>Wychowawcy, Trenerzy Nauczyciele, Opiekun SU</p>	<p>Obserwacja dokonań uczniów.</p>
4.	<p>IV. Uczymy się wyrażać uczucia, prośby, sądy i oczekiwania dbając o własne i cudze zdrowie psychiczne</p> <p>1. Stosowanie komunikatu JA w sytuacjach trudnych. 2. Poznanie znaczenia „mowy ciała”. 3. Wyrażanie swojego zdania i własnych oczekiwań. 4. Warsztaty „Pigułka gwałtu” 5. Działamy w szkolnym kole pierwszej pomocy. 6. Uczestniczymy w badaniach profilaktycznych. 7. Uczestniczymy w spotkaniach z pracownikami Służby Zdrowia. 8. Pogłębianie wiedzy na temat uzależnień. 9. Pomaganie uczniom uzależnionym. 10. Współpracowanie z poradniami od uzależnień.</p>	<p>Pedagog szkolny, Psycholog Wychowawca, Opiekun SSU, Nauczyciele Pracownicy Służby Zdrowia</p>	<p>Obserwacja. Testy niedokończonych zdań. Szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy.</p>

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH DLA KLAS TRZECICH

Cel wychowania

Uczeń potrafi planować działanie i przewidzieć jego skutki

Efekty działań wychowawczych

Uczeń:

- potrafi dokonywać samokontroli i samooceny
- rozumie wagę wyznaczania celów, potrafi je określić i dąży do ich osiągnięcia
- potrafi porażkę zamienić w sukces
- posiada poczucie odpowiedzialności za swoje działanie
- potrafi i chce się pozytywnie zaprezentować
- umacnia w sobie postawę obywatelską
- umacnia w sobie postawę sportowca
- bierze odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych.
-

	Zadania – sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna	Sposób ewaluacji
1.	I. Dostrzegamy świat własnych potrzeb i zasób swoich możliwości 1. Poznanie zasad konstruktywnej krytyki. 2. Dokonanie samooceny.	Wychowawca Trener	Analiza przypadku

	<p>3. Określenie swoich mocnych i słabych stron. 4. Określenie swojego superłącza edukacyjnego. 5. Analiza własnych potrzeb i zainteresowań. 6. Udział w Drzwiach Otwartych uczelni. 7. Określenie własnych kompetencji zawodowych.</p>	<p>Psycholog sportu Pedagog szkolny</p>	
2.	<p>II. Planujemy swój czas pracy, treningów i wypoczynku.</p> <p>1. Zawarcie kontraktu naukowego z sobą samym: ➤ Wyznaczenie sobie celów krótko i długoterminowych naukowych i sportowych ➤ Określenie sposobów realizacji ➤ Ustalenie planu zajęć ➤ Wizualne przedstawienie zamierzeń i umiejscowienie ich w czasie - linia czasu ➤ Realizacja zaplanowanych działań.</p>	<p>Wychowawca Trener Psycholog sportu Pedagog szkolny Opiekun SU Nauczyciele Rodzice</p>	<p>Analiza przypadku.</p>
3.	<p>III. Dokonujemy samooceny i samokontroli</p> <p>1. Poznanie sposobów oceny pracy – analiza oczekiwań i efektów w odniesieniu do celów krótkoterminowych. 2. Analiza efektów po realizacji zadania. 3. Podjęcie decyzji o działaniach naprawczych. 4. Kontrola własnych działań i wzięcie odpowiedzialności za konsekwencje z nimi związane.</p>	<p>Wychowawca Trener Uczniowie Rodzice</p>	<p>Obserwacja i analiza własnych dokonań.</p>
4.	<p>IV. Potrafimy dokonać autoprezentacji</p> <p>1. Pisanie CV i listu motywacyjnego. 2. Trening symulowany rozmowy kwalifikacyjnej. 3. Analiza poradnika nt. Jak zdać egzaminy?" 4. Prezentacje własnych prac na lekcjach wybranych</p>	<p>Nauczyciele przedmiotów Wychowawca Pedagog szkolny Psycholog</p>	<p>Ocena dokumentów. Obserwacja i analiza postaw.</p>

	<p>przedmiotów.</p> <p>5. Ocena własnych predyspozycji zawodowych za pomocą testu i określenie obszarów zawodowych.</p>		
5.	<p>V. Zapobiegamy ryzykownym zachowaniom; dbamy o wysoką frekwencję i dyscyplinę</p> <p>1. Współpracowanie z uczniami nie wypełniającymi obowiązku nauki.</p> <p>2. Pomoc uczniom uzależnionym.</p> <p>3. Pogłębianie wiedzy na temat uzależnień.</p> <p>4. Trenowanie umiejętności reagowania w sytuacjach problemowych.</p> <p>5. Kształtowanie umiejętności brania odpowiedzialności za własne decyzje i postępowanie.</p>	<p>Uczeń Pedagog szkolny Psycholog Wychowawca Nauczyciele przedmiotów</p>	<p>Monitoring frekwencji</p>
6.	<p>VI. Uczymy się seksualności i miłości mądrze pojętej.</p> <p>1. Uświadomienie sobie celu i sensu seksualności człowieka.</p> <p>2. Kształtowanie w sobie dojrzałej i odpowiedzialnej postawy w relacjach między płciami.</p> <p>3. Sprecyzowanie własnych oczekiwań wobec przyszłego małżonka i własnego potencjału, jakim możemy obdarzyć drugiego człowieka.</p> <p>4. Działanie w szkolnym kole pierwszej pomocy.</p> <p>5. Udział w badaniach profilaktycznych.</p> <p>6. Udział w spotkaniach tematycznych z pracownikami Służby Zdrowia.</p>	<p>Nauczyciele biologii, WOS, WDŻ, wychowawcy, Trener Pedagog, Psycholog Pielęgniarka, Katecheta</p>	<p>Dyskusja kierowana.</p>

**„WYCHOWANIE WOKÓŁ WARTOŚCI”
/do realizacji we wszystkich klasach licealnych/**

Cele operacyjne i zadania	Osoba odpowiedzialna	Sposób ewaluacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Znajdujemy pozytywne autorytety będące wzorem do naśladowania. 2. Kształtujemy podstawowe wartości ludzkie. <ul style="list-style-type: none"> ○ odpowiedzialność ○ dążenie do celu ○ zdrowie i higiena ○ sukces i porażka ○ poszanowanie godności własnej i innych ○ sumienność ○ i inne 3. Kształtujemy postawy będące gwarancją bezpieczeństwa własnego i innych. 4. Kształtujemy postawy obywatelskie i patriotyczne. 	<p>Zespół wychowawczy, Wychowawcy i inni nauczyciele, trenerzy Uczniowie,</p> <p>Opiekun SSU i Rada SSU</p> <p>Opiekun BHP w szkole, Klasa ratownictwa, Policja, Straż Miejska Pedagog Psycholog sportu</p>	<p>Analiza dokumentów szkolnych. Obserwacja dokonań uczniów. Ankiety ewaluacyjne.</p>

Opracował pedagog szkolny